

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Rozbor neuměleckých textů
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_01_06
Pořadí DUMu v sadě	6
Vedoucí skupiny/sady	PhDr. Zdeňka Valčíková
Datum vytvoření	7. 1. 2013
Jméno autora	PhDr. Zdeňka Valčíková
e-mailový kontakt na autora	valcikova@gymjev. cz
Ročník studia	4. ročník
Předmět nebo tematická oblast	Český jazyk a literatura
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Pracovní list zaměřený na rozbor neuměleckých textů (ukázky textu prostěsdělovacího, administrativního, odborného a publicistického, zaměřený na porozumění textu, na určení slohového postupu a útvaru, rozbor jazykových a syntaktických prostředků), vhodné k procvičování před maturitní zkouškou. Inovace: využití ICT, rozvoj čtenářské gramotnosti

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Rozbor neuměleckých textů

Styl prostědělovací

- styl běžné každodenní komunikace
- funkce projevů je prostě sdělná
- uplatňuje se slohový postup informační, jednoduchý postup popisný a vyprávěcí
- jazyk spisovný i nespisovný
- hovorovost ve slovní zásobě, tvarosloví i stavbě vět

1.

1.1.

OVOCNÁŘSKÁ FARMA SLUNNÝ DVŮR

NABÍZÍ KVALITNÍ ČESKÁ JABLKA

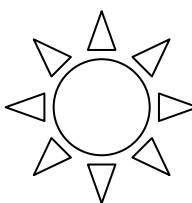
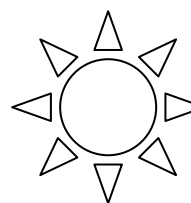
(nízké ceny, široký sortyment – ŠAMPION, RUBÍN, IDARET, JONAGOLD, GLOSTER)

přepravky 5, 10, 15 kg, cena od 8,-Kč/kg

VESELÁ LHOTA – na návsi

sobota 26. ledna 2013, od 10:00 hod do 11:00 hod

Po předložení letáku sleva 10% při odběru celé přepravky.

a) Určete slohový útvar.

.....

b) Jaký slohový postup je uplatněn v ukázce?

.....

c) Které údaje musí nutně tento útvar obsahovat?

.....

d) Najděte v textu pravopisnou chybu.

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1.2.

Jenda - 18. 1. 2009 17:53

60%

Docela rád bych dal více procent na tento film, ale kdybych neznal původní knižní dílo – celou trilogii. Film je dlouhý, ale vlastně se tam nic moc zásadního nestane (asi to bude tím, že z původního děje moc nezůstalo). Efekty byly super, soundtrack ušel, až na to, že připomínal písničky z předcházejících dílů. Kdyby měl film třeba jenom 120 minut, byla by to paráda, ale 180 minut bylo fakt hrozně moc.

Štika - 25. 12. 2008 09:05

40%

Dlouhý, bez děje, nuda, samé zabíjení. Dobrá animace, masky taky dobré. Možná pro milovníka fantasy je to bomba, ale pro klasickýho diváka nic moc. Utahané, zbytečně prodlužované boje se zrůdičkama. Zklamání.

a) Kde byly tyto texty zřejmě uveřejněny?

.....

b) Charakterizujte texty po stránce obsahové a syntaktické.

.....

.....

c) Vyhledejte prvky hovorovosti.

.....

.....

Odborný styl

- věcně správný, objektivní
- jednoznačné a přesné vyjadřování
- termíny, slova cizího původu
- složitá větná stavba
- pasívní konstrukce s trpnými tvary
- jmenné přísudky se sponou
- několikanásobné větné členy
- jmenné konstrukce (podstatná a přídavná jména slovesná)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2.

Výtvarně a ideově souvisí s galérií plastik dolního (vnitřního) triforia deset portrétů hlav českých světců v čele s Kristem, umístěných v horním (vnějším) triforiu, v nadpraží průchodů, které jsou dnes zazděny. Ani tato galerie světců není slohově zcela jednotná a vykazuje dvě výtvarné fáze, projevující se v postupu individualizačního úsilí výtvarníka, za něhož byl považován kamenický mistr Heřman, člen parléřovské huti, o jehož působení se dochovaly týdenní účty z roku 1375. Novější bádání s poukazem na zmíněnou postupující individualizaci tváří zobrazených světců, klade vznik výzdoby horního (vnějšího) triforia do první poloviny osmdesátých let 14. století, což se jeví přesvědčivější, poněvadž je tu kladen důraz na analýzu samotného výtvarného díla, nikoli jen na strohý záznam účtů. Do první výtvarné fáze náležejí portréty hlav světců Cyrila, Metoděje, Prokopa a Vojtěcha. Druhá skupina, v níž jsou podoby Krista, P. Marie a světců Ludmily, Václava, Víta a Zikmunda, vykazuje hladké, idealizované, do značné míry stylizované rysy směřující k abstraktnímu projevu. Rysy jedinečnosti výrazu ustupují do pozadí. Naproti tomu tváře první skupiny, zvláště Cyrila, Metoděje a Prokopa, vynikají ostře individuálním vrásněním čela, očí a partií kolem úst, vystihujícím psychické naladění zobrazených osob.

(Spěváček, J.: Václav IV. Praha: Svoboda 1986, s. 477)

a) Vyhledejte v textu alespoň 3 termíny a 3 přídavná jména cizího původu.

.....

b) Vyhledejte 3 slovesné tvary v trpném rodě.

.....

c) Vyhledejte přísudek jmenný se sponou.

.....

d) Vyhledejte alespoň 2 několikanásobné větné členy.

.....

e) Vyhledejte podstatné a přídavné jméno slovesné.

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Administrativní styl

- projevy věcně výstižné, srozumitelné, stručné
- spisovný jazyk, ustálené formulace a šablony
- předtištěné formuláře
- termíny z určitého oboru, zkratky, značky
- jmenné konstrukce

3.

§ 1 Školní řád

1. Tento školní řád vydává ředitel školy na základě § 30 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.
2. Školní řád upravuje a obsahuje:
 - A. podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců ve škole a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky,
 - B. provoz a vnitřní režim školy,
 - C. podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí,
 - D. podmínky zacházení s majetkem školy ze strany žáků,
 - E. pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

<http://www.gymjev.cz/wp-content/uploads/2012/10/sr.pdf>

a) Tato část školního řádu je přehledná a jasná. Jak toho bylo dosaženo?

.....

b) Vyhledejte 3 terminologická spojení, která souvisejí se školstvím.

.....

.....

c) Vyhledejte v textu 1 zkratku a značku.

.....

d) V bodě 2C podtrhněte všechna podstatná jména.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Publicistický styl

- rychle a výstižně informuje
- projevy jsou srozumitelné a jednoznačné
- autor musí být přesvědčivý
- pestrý obsah i forma projevů
- útvary zpravodajské, analytické, beletristické

4.

Zlo(dů)myslná variace na Oidipa

Jedna rána holí do šíje, druhá do temene hlavy. Bezejmenný protagonista románu Den, kdy jsem zabil svého otce tak učinil, co považoval za nezbytné.

Zavraždil bohatého, krásného a přitažlivého muže, který mu sice svými penězi zajišťoval pohodlné dětství a mládí, ale také ho traumatizoval nedostatkem citu a občas i lehce hororovými historkami, například o adopci.

Nenáviděl otce stejně intenzívně, jako miloval matku. Jenže když mu bylo deset let, zemřela na rakovinu. Zbyly mu vzpomínky. A nenávist.

Teď svůj příběh vypráví. Ve věznici? V psychiatrické léčebně? ... Nevíme, brazilský spisovatel Mario Sabino (1962) nepovažuje za nutné to sdělit. A vlastně to v téhle neuvěřitelně důmyslné i zlomyslné variaci na oidipovský komplex vůbec nevádí.

Čteme jazykově a stylisticky vytríbený dialog, v němž slyšíme jen jednu stranu, otázky a reakci té druhé si musíme domýšlet.

... Mario Sabino je jeden z nejpřekládanějších současných brazilských autorů. ... Svým románem Sabino vytvořil jakousi moderní paralelu k Dostojevskému, na něhož se na několika místech odvolává.

SLEZÁKOVÁ, Alena. Zlo(dů)myslná variace na Oidipa. *Mladá fronta Dnes*. 2012, roč. 23, č. 286. ISSN 1210 1168.

a) Poznáte, o jaký publicistický útvar se jedná?

.....

b) Charakterizujte tento útvar.

.....

.....

c) Vyhledejte v textu hodnotící výrazy.

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Řešení

1.

1.1.

- a) oznámení
- b) informační
- c) kdy, kde, co
- d) sortiment

1.2.

- a) internetová diskuse
- b) Oba texty vyjadřují názor na film, Jenda používá delší souvětí, hovorový jazyk, Štika používá větné celky bez spojovacích výrazů, větné ekvivalenty, hovorový jazyk.
- c) super, ušel paráda, fakt hrozně moc, dlouhý, dobrý, bomba, zrůdičkami...

2.

- a) galerie, plastika, triforium, idealizované, stylizované, individuálním, psychické
- b) jsou zazděny, dochovaly se, je kladen
- c) není jednotná
- d) Výtvarně a ideově, Cyrila, Metoděje, Prokopa a Vojtěcha...
- e) projevující, působení, bádání, idealizované...

3.

- a) horizontální členění, termíny, ustálené formulace
- b) školní řád, předškolní, základní, střední, vyšší odborné vzdělávání, zákonný zástupce, pedagogický pracovník...
- c) §, č., Sb.
- d) podmínky, zajištění, bezpečnosti, ochrany, zdraví, žáků, jevy, projevy, diskriminace, nepřátelství, násilí

4.

- a) recenze
- b) podává informace o novém uměleckém díle (kniha, film, hra), jeho zhodnocení
- c) neuvěřitelně důmyslné i zlomyslné variaci, jazykově a stylisticky vytříbený dialog, jeden z nejpřekládanějších současných brazilských autorů,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Seznam literatury

Školní řád a klasifikační řád. Dostupné z: <http://www.gymjev.cz/wpcontent/uploads/2012/10/sr.pdf>
(Cit. 6-1-2013)

SPĚVÁČEK, J.: *Václav IV.* Praha: Svoboda 1986. 773S. 25 – 002 – 86

SLEZÁKOVÁ, Alena. Zlo(dů)myslná variace na Oidipa. *Mladá fronta Dnes*. 2012, roč. 23, č. 286.
ISSN 1210 1168.

**Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.
Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA.**